

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte lovforslag til at der ikke bliver ydet offentlige tilskud til privatskoler i Grønland. Lovforslaget skal fremsættes senest EM2026.

(Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke)

1. behandling

Naalakkersuisut har gennemgået beslutningsforslaget fra medlem af Inatsisartut, Kuno Fencker, om at afskaffe de offentlige tilskud til privatskoler i Grønland. Idet Naalakkersuisut antager at nærværende forslag vedrører frie grundskoler jf. Landstingslov om frie grundskoler og undervisning i hjemmet m.v., anvendes betegnelsen frie grundskoler i dette svarnotat. En fri grundskole, også kaldet en friskole, skal jf. lovgivningen være selvejende. Det betyder f.eks., at skolen ledes af en bestyrelse, og skolen ikke må tjene penge på sine aktiviteter.

Naalakkersuisut deler forslagsstillerens ønske om at styrke folkeskolen.

Først vil jeg på vegne af Naalakkersuisut gerne understrege, at det frie skolevalg er en grundlæggende værdi i samfundet. Forældre skal have reelle muligheder for at vælge den skoleform, der passer bedst til deres barn. Ved frit skolevalg forstås, at det kommunale tilskud følger barnet, uanset skolevalg. Det betyder, at den offentlige støtte ikke er knyttet til en bestemt skole, men til elevens skolegang. Naalakkersuisut lægger stor vægt på, at denne ordning bevares, da den sikrer forældrenes valgfrihed på vegne af deres børn og lige adgang til uddannelse for deres børn. Dette frie valg vil blive stærkt begrænset, hvis friskoler på grund af manglende tilskud bliver nødt til at lukke.

Hvis de offentlige tilskud til frie grundskoler fjernes, vil det medføre en markant stigning i forældrebetalingen til disse skoler. Dette vil skabe en risiko for, at frie grundskoler som Nuuk Internationale Friskole må lukke, da det må antages, at nogle familier ikke længere vil have råd til at betale. En sådan udvikling vil betyde, at op mod cirka 200 elever i stedet skal optages i den kommunale folkeskole. I Nuuk er folkeskolerne allerede præget af pladmangel, store klasser og ressourcemæssige udfordringer, og presset på folkeskolen vil derfor øges yderligere – til skade for kvalitet og trivsel for alle elever og undervisere.

En afskaffelse af de offentlige tilskud til frie grundskoler kan desuden betyde, at det kun vil være de mest økonomisk velstillede familier, der reelt får mulighed for at vælge en fri grundskole til deres børn. Dette vil ikke mindske, men kan tværtimod øge den sociale ulighed i uddannelsessystemet.

Endelig mener Naalakkersuisut, at det er mere konstruktivt at se på en styrkelse af erfaringsudvekslingen mellem forskellige skoletyper. Således kan skoler lære af hinandens erfaringer og resultater, dette gælder både de kommunale folkeskoler og frie grundskoler. Eksempelvis kunne

Nuuk Internationale Friskoles erfaringer med blandt andet undervisningsmetoder og resultater bruges som inspiration til at udvikle og styrke folkeskolen og omvendt.

På den baggrund finder Naalakkersuisut, at en fratagelse af tilskuddet til bestemte børns skolegang grundet valget om en fri grundskole vil skabe flere problemer, end det vil løse. Det vil føre til større pres på folkeskolen, risikoen for øget social ulighed og indskrænkning af det frie skolevalg. Derfor indstiller Naalakkersuisut forslaget til forkastelse.